

MULTI-PURPOSE MAAISEL

[PILOT] Waterschap Drents Overijsselse Delta

TOEPASSING

Bodemverbeteraar

WAAR

Watergangen van WDODelta

KETENPARTNERS

- Waterschap WDODelta
- Agrariërs
- Onderzoeksinstituten

DOORLOOPTIJD PILOT

Sinds 2014 zijn meerdere pilots gestart

WELK TYPE MAAISEL

Slootmaaisel en maaisel van waterbergingen

HOEVEEL MAAISEL

o.a. 40 ton maaisel voor 2 pilots

WIE LEVEREN HET MAAISEL

Waterschap WDODelta

AFNEMER(S)

Deelnemers uit akkerbouw en/of maïsteelt

Maaisel uit het beheergebied van waterschap Drents Overijsselse Delta blijkt veelzijdig. Daarom wordt het in verschillende pilots getest. Want er is maaisel genoeg. De vraag is: welke kwaliteit maaisel is geschikt voor welke toepassing? En vervolgens: hoe zit het met de logistiek?

Maaisel uit de haarvaten van het waterschap doet mee aan het project OMAB (Organisch Materiaal Als Bodemverbeteraar) en twee andere kleine proeven met Bokashi. De oogst van natuurvriendelijke oevers wordt opgeslagen in folieballen en klaargestoomd als grondstof voor duurzame oeverbeschoeiing (Veggie Timber). De oogst van het gras van de dijken wordt ingekuuld opgeslagen, maar dan als grondstof voor de productie van papier en karton (project 'Van Berm tot Bladzijde').

Bij het waterschap Drents Overijsselse Delta gaat het om een optelsom van kennis over maaisel. WDODelta ontstond uit een fusie van het Waterschap Groot Salland (zuid) en het Waterschap Reest en Wieden (noord). Het potentieel van het WDODelta is groot. Het gaat jaarlijks om een oogst van meer dan honderdduizend ton. Berry Bergman: "Tot voor kort bleef het maaisel gewoon op de kant liggen. Er geldt een ontvangstplicht voor het maaisel. Maar soms kunnen we geen afzet van het maaisel organiseren, bijvoorbeeld om logistieke redenen. Dan voeren we het maaisel af naar een groenverwerker. Bij het WDODelta gaat het hierbij jaarlijks om 3500 ton maaisel. Dat is een kostenpost."

Dat kan beter en slimmer, bedachten ze bij het waterschap. In juni 2014 werd er - in samenwerking met de Kamer van Koophandel - een bijeenkomst georganiseerd waarbij innovatieve bedrijven werden uitgedaagd. De vraag was: wat kunnen bedrijven met bermgras als grondstof voor producten? Bokashi en biobased (bouw)producten bleken toen het meest kansrijk om te worden getest.

Gezonde bodem

Het toepassen van maaisel als bodemverbeteraar - al dan niet met Bokashi- lijkt een logische toepassing van het bermgras van het waterschap. Waarom? "Een gezonde bodem blijkt niet alleen cruciaal voor de landbouw, maar ook voor ons", zegt Berry Bergman. "Als de landbouwbodem gezond is en goed functioneert, kan die beter vocht vasthouden. Dan hoeft de boer minder te beregenen. Een gezonde bodem kan ook beter grote hoeveelheden neerslag opnemen. Dat betekent minder piekafvoer. We verwachten bovendien dat er vanuit een gezonde bodem minder afspoeling plaatsvindt naar de watergangen. Dat is gunstig voor de waterkwaliteit."

Reden genoeg dus om te onderzoeken of het maaisel ingezet kan worden als bodemverbeteraar in de landbouw. WDODelta werkt daartoe in het zuidelijk deel van haar beheergebied samen met de ketenpartners aan de pilot OMAB: organisch materiaal als bodemverbeteraar. Maar ook in het noordelijk deel loopt er onderzoek. "Dit jaar worden er twee driejarige pilots in Drenthe afgerond. Die zijn gericht op kleinschalige toepassing van Bokashi in de akkerbouw. Per pilot is er van 40 ton slotmaaisel Bokashi gemaakt. In het eerste jaar van de pilot (2014) heeft een onderzoeksbureau de samenstelling van het maaisel onderzocht. Daaruit bleek dat het geoogste gras geen zware metalen bevat, en ook nauwelijks nutriënten. Dit afsluitende

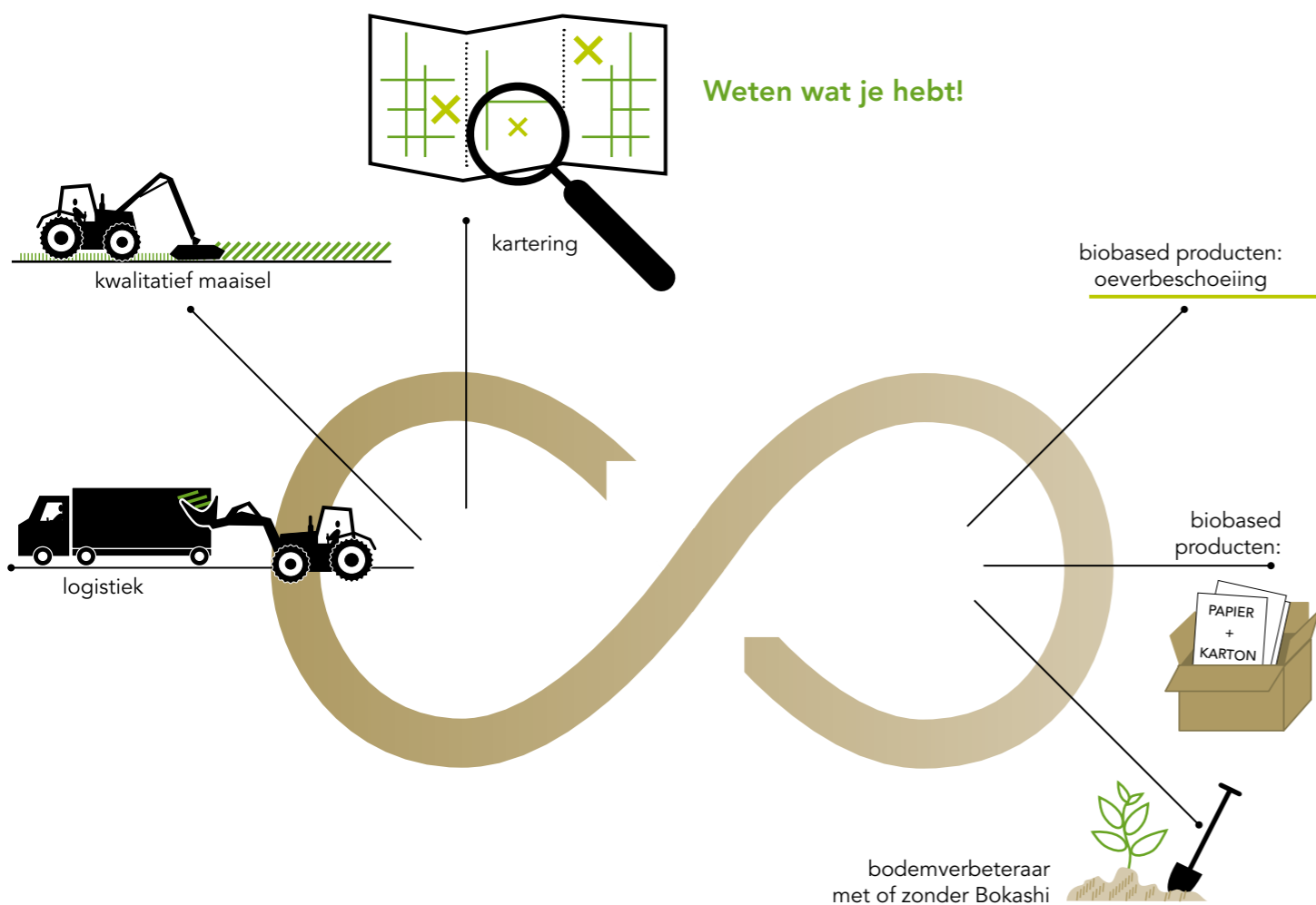
jaar wordt onderzocht wat het effect van de slotmaaisel-Bokashi is op de kwaliteit van het bodemleven."

Biobased producten

Het waterschap onderzoekt ook of het maaisel geschikt is als grondstof voor de biobased economy. "We doen mee met de pilot 'Van Berm tot Bladzijde'. Daarvoor leveren we maaisel dat afkomstig is van de dijken. De vezelige fractie van het materiaal wordt gebruikt in papier en karton." Daar blijft het niet bij. "Naar aanleiding van onze uitvraag in juni 2014 kwamen we in contact met een bedrijf dat bouwmaterialen maakt van vezels uit maaisel. Plantpalen, Veggie Timber. Lukt het ook om plantaardige oeverbeschoeiing te maken? Zo ja, dan is het

maaiselkringetje weer rond."

In 2015 werd de eerste plantaardige oeverbeschoeiing getest. Het ging om 30 meter materiaal. "Daar hebben we veel van geleerd. Het materiaal ging stuk bij het plaatsen met een trilblok. Ook trok het Veggie Timber krom." Ondertussen is er verder gesleuteld aan de samenstelling van het materiaal en is er een 2.0-versie ontwikkeld. "Volgend jaar willen we een paar honderd meter plantaardige oeverbeschoeiing uitproberen. Daartoe oogsten we nu al 200 ton maaisel van natuurvriendelijke oevers. Dat wikkelen we in plastic folie en we slaan het op tot het volgend jaar in productie kan gaan. Dat logistieke proces is ook nieuw. Die kennis hoort ook bij de pilot." ∞

TOEPASSING

Biobased producten: oeverbeschoeiing en verpakkingsmateriaal

WAAR

Watergangen van WDODelta

KETENPARTNERS

- Waterschap WDODelta
- Kamer van Koophandel
- MKB
- Onderzoeksinstituten
- Partners pilot Van Berm tot Bladzijde

DOORLOOPTIJD PILOT

Vanaf 2015

WELK TYPE MAAISEL

Maaisel van dijklichamen en natuurvriendelijke oevers

HOEVEEL MAAISEL

2017: 200 ton maaisel voor oeverbeschoeiing
2017: 3000 ton maaisel voor verpakkingsmateriaal

WIE LEVEREN HET MAAISEL

Waterschap WDODelta

AFNEMER(S)

- Plantpaal/Veggie Timber: productielocatie Millvision
- Verpakkingsmateriaal: zie pilot Van Berm tot Bladzijde